

MMKS

UJEDINJENE NACIJE

Mehanizam za međunarodne krivične sudove

Mehanizam za međunarodne krivične sudove (MMKS ili Mehanizam) osnovao je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija 22. decembra 2010. da nastavi nadležnosti, prava, obaveze i ključne funkcije Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) nakon okončanja njihovih mandata. MMKS ima dva ogranka, jedan u Arushi, Tanzanija, i drugi u Haagu, Nizozemska.

OBRAĆANJE

PRESEDNIK

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

Arusha, Hag, 8. decembar 2016.

Obraćanje sudije Theodora Merona, predsednika Mehanizma za međunarodne sudove, Savetu bezbednosti Ujedinjenih nacija 8. decembar 2016.

Gospodine predsedavajući, ekscelencije, dame i gospodo,

Velika mi je čast da se još jednom mogu pojaviti pred Savetom bezbednosti i želeo bih da čestitam Španiji na preuzimanju predsedavanja Savetom bezbednosti ovog meseca.

Takođe sam duboko zahvalan neformalnoj Radnoj grupi Saveta bezbednosti za međunarodne krivične sudove na podršci koju pruža Mehanizmu, te Urugvaju, na rukovođenju tom Grupom.

Na kraju, želeo bih da izrazim svoju duboku zahvalnost Službi Ujedinjenih nacija za pravne poslove, i pravnom savetniku Ujedinjenih nacija g. Miguelu de Serpa Soaresu, pomoćniku generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za pravne poslove g. Stephenu Mathiasu i njihovim kolegama iz Službe za pravne poslove na kontinuiranoj saradnji koja je od presudne važnosti.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Pre manje od dve sedmice otvorili smo novi objekat ogranka Mehanizma u Arushi. Njena ekscelencija Samia Suluhu Hassan, potpredsednica Ujedinjene Republike Tanzanije, predsedavala je ceremonijom otvaranja, u prisustvu g. Miguela de Serpa Soaresa, koji je predstavljao generalnog sekretara.

Izgradnja novog objekta ne bi bila moguća bez izuzetne velikodušnosti Vlade Tanzanije.

Uspeh ovog projekta takođe je postignut u velikoj meri zahvaljujući predanosti sekretara Mehanizma g. Johna Hockinga i njegovog osoblja. Želeo bih da iskoristim ovu priliku da izrazim duboku zahvalnost g. Johnu Hockingu na njegovoj izuzetnoj službi u Mehanizmu i da poželim iskrenu dobrodošlicu g. Olufemiju Eliasu, koji je nedavno imenovan na dužnost sledećeg sekretara Mehanizma.

U novom objektu nalazi se i zgrada specijalno namenjena za arhivsku delatnost, što omogućuje pohranjivanje celokupnih arhiva MKSR i Mehanizma u ogranku u Arushi, kako je naložio Savet bezbednosti. Napominjem da me je Vlada Republike Ruande nedavno obavestila, na visokom nivou, o svom čvrstom stavu da bi arhiv trebao da se fizički nalazi u Ruandi, pri čemu prihvataju da Ujedinjene nacije budu vlasnik arhiva i njim upravljaju, kako je predviđeno Statutom Mehanizma.

Za više informacija stupite u kontakt sa Službom za odnose s javnošću u Haagu

Tel: +31 70 512 5691 Email: mict-press@un.org

Pratite MMKS na [Facebooku](#), [Twitteru](#), [YouTubeu](#), [LinkedInu](#)

www.unmict.org

Naš novi objekat u Arushi je minimalistički projektovan, efikasan u korišćenju resursa i na bezbroj načina odslikava najbolju praksu, što mi u Mehanizmu nastojimo da primenimo u svim aspektima svog rada. U tom smislu je važno napomenuti da su troškovi izgradnje objekta bili ispod troškova predviđenih budžetom. Svesni smo da Mehanizam ne predstavlja samo simbol pozivanja na odgovornost i vladavine prava, već i novi uzor za međunarodno pravosuđe - kao skroman, efikasan i štedljiv model koji mora uspeti ukoliko želimo da međunarodno pravosuđe i borba za okončanje nekažnjivosti ostvare dugoročan uspeh.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Kao što je detaljnije navedeno u mom pisanom izveštaju, Mehanizam je tokom proteklih šest meseci ostvario značajan napredak na više polja, od rada na predmetima do razrađivanja regulatornog okvira. U žalbenim predmetima *Karadžić* i *Šešelj*, Žalbenom veću Mehanizma se dostavljaju podnesci, a očekuje se da će prepretna konferencija na ponovljenom suđenju u predmetu *Stanišić i Simatović* biti održana u prvom tromesečju 2017. Od ukupno 214 sudskih odluka i naloga donesenih tokom izveštajnog perioda, skoro 40 odsto se odnosilo na zahteve za pristup poverljivim informacijama, što je jedan od brojnih načina na koje Mehanizam pruža podršku nacionalnim pravosudnim sistemima. Taj posao obavio je izuzetno mali broj zaposlenih u Sudskim većima.

Mehanizam je takođe preduzeo korake kako bi obezbedio da njegovo funkcionisanje bude u potpunosti nezavisno do kraja 2017. godine. Mehanizam i dalje da obavlja svoje ključne funkcije poput pružanja zaštite ugroženim svedocima.

Mehanizam je u stanju da samostalno obavlja mnogo toga. Međutim, takođe je zavisn od saradnje drugih. Mehanizam je duboko zahvalan na podršci MKSJ, kao i na podršci koje pružaju obe zemlje domaćini.

Mehanizam takođe zavisi od saradnje država članica kada su u pitanju hapšenja preostalih optuženih koji su u bekstvu, izvršenje kazni, te iznalaženje rešenja za komplikovanu situaciju u kojoj se nalaze osobe koje su oslobođene krivice ili su puštene na slobodu, koje se trenutno nalaze u Arushi. Pozivam sve države članice da podrže naše napore u vezi s ovim pitanjima.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Upravo u ovom kontekstu, uloga predsednika ove institucije me obavezuje da postavim ozbiljno pitanje u vezi s nastavkom pritvora sudije Aydina Sefa Akaya, što je situacija koja utiče na efikasno ispunjavanje mandata Mehanizma, o kojem sam prethodno obavestio članice ovog Saveta.

Gospodine predsedniče, ekscelencije,

Sudska nezavisnost predstavlja okosnicu vladavine prava, i dugogodišnja je i ustaljena praksa da međunarodne sudije uživaju privilegije i imunitet kako bi se zaštitila njihova nezavisnost pri izvršavanju sudijskih funkcija. Statut Mehanizma, koji je usvojio ovaj Savet, delujući u skladu s Poglavljem VII Povelje Ujedinjenih nacija, primenjuje istu ovu praksu dodeljujući sudijama Mehanizma diplomatski imunitet tokom vremenskog perioda u kom obavljaju poslove za Mehanizam. Zahvaljujući ovom pravnom okviru, sudija Akay je uživao diplomatski imunitet od vremena kada je imenovan da postupa u predmetu *Ngirabatware*, počevši od 25. jula 2016, i i dalje da uživa taj imunitet do završetka postupka u tom predmetu.

Na moje veliko žaljenje, uprkos diplomatskom imunitetu koji sudija Akay uživa, on je i dalje u pritvoru i nije u stanju da obavlja svoje dužnosti kao sudija u tom predmetu.

Neki mogu smatrati da se, iz perspektive Mehanizma, ova situacija može razrešiti zamenom sudije Akaya u veću koje postupa u predmetu *Ngirabatware*, čime bi se omogućio nastavak postupka. Da budem jasan: ta opcija mi jednostavno nije otvorena iz razloga prava i pravde. Ne smatram da je moguće, u datim okolnostima, pomiriti puno poštovanje osnovnih principa sudijske nezavisnosti s jedne strane i, s druge strane, izuzeće sudije Akaya iz veća u koje je imenovan. Stoga, uz sve dužno poštovanje, pozivam članice ovog Saveta da učine sve kako bi se ova situacija blagovremeno razrešila na zadovoljavajući način.

Završavajući svoje obraćanje, želeo bih da pružim uveravanja Vladi Turske da time što sam pred ovim Svetom pomenuo pitanje pritvora sudije Akaya, ne činim ništa više od onoga na šta sam obavezan svojom dužnošću kao predsednik Mehanizma: da branim instituciju i zakon koji ona primenjuje. Za mene je bolno da to činim. Želeo bih da naglasim svoje puno poštovanje prava svih država, uključujući i Tursku, da se bave legitimnim pitanjima primene zakona u skladu s vladavinom prava. Istovremeno, sve države moraju poštovati svoje obaveze proistekle iz rezolucija ovog Saveta koje su usvojene na osnovu Poglavlja VII Povelje Ujedinjenih nacija. U tom kontekstu apelujem na Vladu Turske, koja ima jake pravne tradicije koje sežu mnogo vekova unazad, da oslobode sudiju Akaya u duhu humanitarizma kako bi mu omogućili da izvršava svoje sudijske dužnosti u predmetu *Ngirabatware*. Na taj način, Vlada Turske bi ne samo pokazala svoju podršku međunarodnom sudu osnovanom u skladu s Poglavljem VII Povelje UN, već bi odigrala ključnu ulogu u omogućavanju Mehanizmu da ispuni važan mandat koji mu je poveren.

Hvala vam.
